

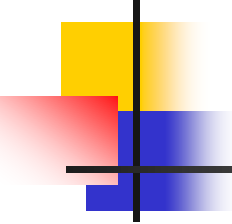
Husitská revoluce

Husova smrt vyvolala v Čechách a na Moravě obrovskou bouři odporu.

Husovo upálení mělo zcela opačný účinek, než koncil zamýšlel – místo toho, aby kacířské učení zaniklo, začalo se v českých zemích rychle šířit a Hus začal být uctíván jako **mučedník**. Symbolem hnutí se stal **kalich**, který měl symbolizovat jeden z požadavků hnutí – přijímání podobojí, jakožto výrazu **rovnosti lidí před Bohem**.

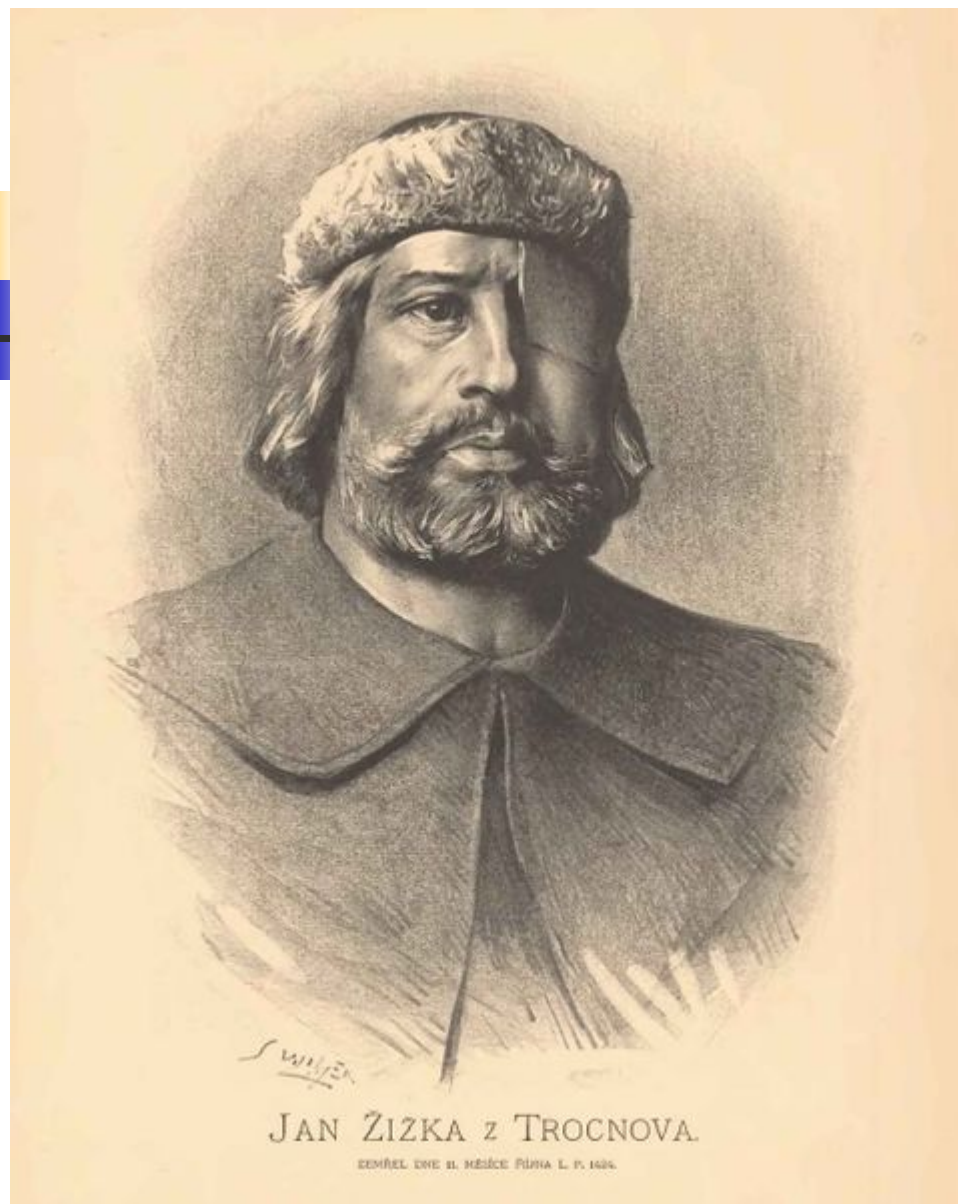

Jan Želivský

- Kazatel, vůdce povstání, lidé žádali zrušení světské moci katolické církve.
- 1419 – řemeslníci a městská chudina pod jeho vedením obsadili na Novém Městě radnici – **1. pražská defenestrace**.
- Umírá Václav IV.
- Vznik povstání na venkově – požadavek nastolení rovnosti mezi pány a poddanými.
- Odmítnutí Zikmunda jako českého krále.
- 1422 – zajat a popraven

Založení Tábora – Jan Žižka z Trocnova

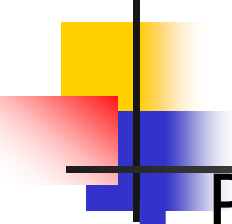
- 1420 – založení **Tábora** v jižních Čechách: přicházeli vesničané a chudí vladykové – veškerý majetek odevzdávali do kádí – využití ve prospěch všech. Do čela zvolení 4 hejtmani – oslovování bratři a sestry.
- Do Tábora přichází **Jan Žižka** – zkušený žoldnéř, který znal Husovo učení. V bitvě u Sudoměře porazil katolickou šlechtu.
- Z Tábora učinil pevnost – vojenská novinka – vozová hradba.
- Na český trůn nastoupil král **Zikmund** a Čechy prohlásil za kacířskou zemi.

Zikmund Lucemburský

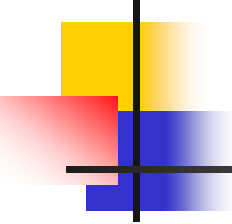
Zikmund Lucemburský

- Po Václavově smrti (1419) se stal **Zikmund** jediným dědicem českého království.
- Roku 1420 byla ve Vratislavi za jeho přítomnosti vyhlášena křížová výprava proti kacířským Čechům. Koncem května oblehl Zikmund s křížáckým vojskem Prahu. Byl poražen na Vítkově (14. července) a pod Vyšehradem (2. listopadu), nechal se ale korunovat českým králem, neboť měl ve své moci Pražský hrad. Na jaře 1421 se v Čáslavi sešel sněm, který ho jako krále odmítl.

Husitský program – Čtyři pražské artikuly 1421 – Sněm v Čáslavi – sesazení Zikmunda

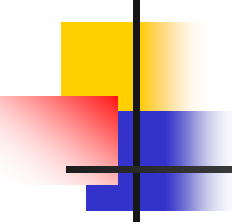
- přijímání z kalicha (pod obojí způsobou),
- svobodu kázání Božího slova,
- církev zbavena majetku a světské moci,
- trestání smrtelných hříchů bez rozdílu postavení hříšníků.
- Splněním těchto požadavků podmiňovala kališnická šlechta přijetí Zikmunda za českého krále.

Průběh husitských válek

-
- 1420 – bitva na Vítkově a pod Vyšehradem, pomoc Táboritů s Janem Žižkou. Zikmund poražen.
 - 1422 – zajat a popraven Jan Želivský.
 - 1423 – Žižka odchází po sporu s táborskými kněžími z Tábora do východních Čech.
 - 1424 – bitva u Malešova – porážka katolické šlechty.
 - 11. 10. 1424 - Žižka během tažení na Zikmundem ovládanou Moravu zemřel.
 - Jeho vojska se začala označovat sirotky.

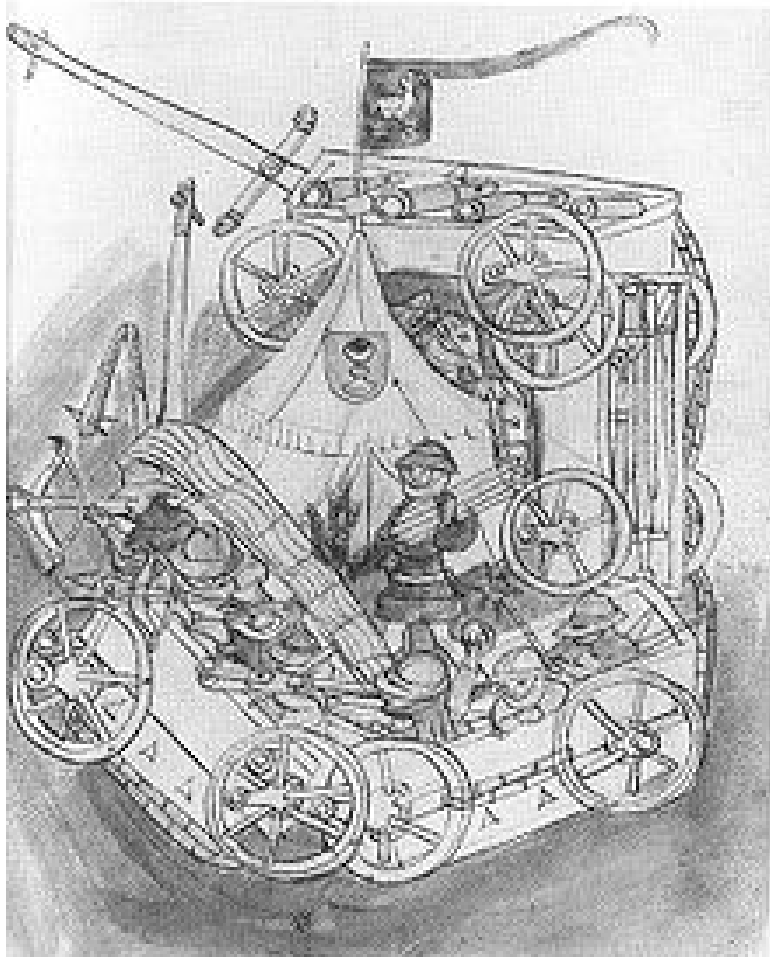
- Hlavním velitelem sirotčích vojsk se stal **Prokop Holý – Veliký**.
- Nejednotnost husitské šlechty a polních vojsk.
- Sjednání v době ohrožení vlasti.
- Evropští feudálové zorganizovali 5 křížových výprav. Všechny husité odrazily.

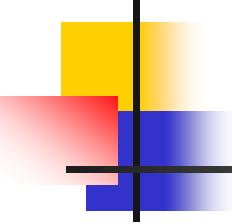
Nejslavnější bitvy

- 1426 – bitva u Ústí nad Labem.
- 1427 - bitva u Tachova.
- 1431 – bitva u Domažlic (slavné vítězství – zazněl husitský chorál a kardinál Cesarini tam při útěku nechal klobouk).
- Husitská vojska podniká výjezdy do Polska a na Slovensko do německých zemí (spanilé jízdy).

Příčiny neporazitelnosti husitů

- Přesvědčení, že bojují za spravedlivou věc.
- Pevný vojenský řád Jana Žižky, obrovská autorita velitelů.
- Užití upraveného zemědělského náčiní v boji.
- Neprorazitelná vozová hradba.

Rozpad husitského proudu a porážka radikálů u Lipan 1434

- Po porážce u Domažlic svolal Zikmund do Basileje koncil, kde se chtěl s husity dohodnout. To se nepodařilo.
- Zikmund se tajně dohodl s českými katolíky, husitskou šlechtou a měšťany.
- Poskytl jim peníze na ostavení vojsk.
- 30. 5. 1434 – bitva u Lipan – sirotci a táborité poraženi. Prokop Holý padl. Zikmund se stal českým králem.

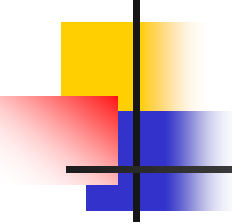
Bitva u Lipan

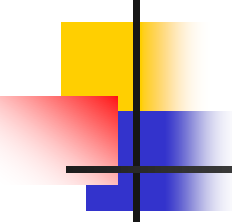

Zobrazení zde jsou Prokop Holý a Jan Roháč z Dubé v bitvě u Lipan

Basilejská kompaktáta – výsledky husitské revoluce

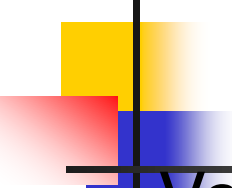
-
- Zikmund pomohl umírněným husitům uzavřít dohodu s církví roku 1436.
 - Poslední husité se nechtěli smířit se Zikmundem – **Jan Roháč z Dubé** se opevnil na radě Sion. Jejich boj byl marný.
 - S výsledky se nesmířil zeman **Petr Chelčický**. Odmítl rozdělení feudální společnosti na stavy (učení o trojím lidu). Lidé si mají být rovni ve svých právech.
 - 1457 – vznik samostatné církve **Jednota bratrská**

Výsledky husitské revoluce

- Katolická církev trvale ztratila svoji výsadní moc a postavení. Ztratila svůj majetek ve prospěch šlechty a měst.
- Vznik kališnické církve – přijímání pod obojí, v čele volený biskup. Vznik husitských škol. Čeština jako úřední jazyk a při bohoslužbách.
- Poddaní získali právo volit si svoji církev (ale v souladu s vyznáním svého feudála).
- Města mohla zasedat ve sněmu.
- Revoluce narušila feudální společnost za cenu obrovských obětí.

Dopady revoluce v Čechách

- Ve válečných letech upadlo hospodářství do katastrofálního stavu, obchodní styky se zahraničím byly oficiálně přerušeny.
- Duchovní kultura a všeobecná vzdělanost procházely velkou krizí, velká část venkovských a městských škol zanikla, vážně poklesl i význam pražské univerzity.
- Příchod husitské revoluce znamenal konec stavebního rozmachu i rozvoje gotického umění v Čechách.
- Husité vyplenili početné kláštery a kostely a zničili mnoho vynikajících uměleckých a literárních děl.